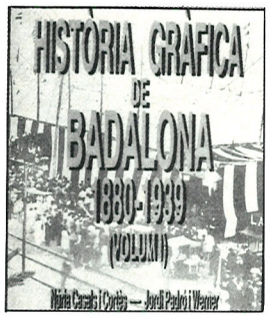
Publicacions

CASALS I CORTÈS, Núria i PADRÓ I WERNER, Jordi
Història gràfica de Badalona 1880-1939

AJUNTAMENT DE BADALONA. 1987
COL «MASCARÓ DE PROA».

El fons històric documental de Badalona ha estat engrandit, afortunadament, després que darrerament, la historiografia catalana s'enriqueixi amb d'altres publicacions sobre l'estudi del nostre passat. El motiu, aquesta vegada, ha estat l'edició, per part de l'Ajuntament de Badalona del llibre «Història gràfica de Badalona, 1880-1939», testimoni gràfic de la història de la vila. El llibre pertany a la col·lecció «Mascaró de Proa». És així que des de l'any 1880 fins al 1939, els documents gràfics expliquen la història badalonina amb el reflex de la vida de la ciutat i els fets de la història de Catalunya i d'Espanya que afectaren Badalona durant els anys esmentats.

Aquest llibre, absolutament ric en imatges de fets de la història badalonina, que era el seu objectiu, és un primer volum que té voluntat de continuïtat en un altre que reculli els fets de Badalona entre el 1940 i el 1987. Per seleccionar les fotografies més adients, els autors n'han garbellat milers, procedents, sobretot de l'Arxiu Històric i de col·leccions particulars.

L'obra està dividida en quatre etapes cronològiques: 1880-1909; 1910-1923; 1924-1930; 1931-1939. Els fets històrics que justifiquen aquestes separacions són la Setmana Tràgica, la Dictadura i la Segona República. En cada una, el llibre dedica apartats a l'urbanisme i la població, l'activitat econòmica, els fets polítics i socials, i finalment a la vida ciutadana. Els autors no han volgut estendre's especialment en cap apartat i han considerat que, com així ho demostra el llibre, «cada fotografia és una anècdota per comentar». Fets com els de la Setmana Tràgica i altres revoltes socials són reflectits en aquest llibre, tot i que no hi havia gaire material fotogràfic d'escenes conflictives. També hi apareix la irrupció del catalanisme a l'escena política badalonina amb la formació de Solidaritat Catalana. Tot sense oblidar la imatge marítima i pesquera que ha durat molts anys, o bé, les excursions dels joves a les fonts, «les fontades», durant els anys 20. Un llibre que sens dubte despertarà a molts que creien conèixer-ho tot i obrirà els ulls per la seva qualitat. Aquest llibre ha estat dissenyat per Pere Ruzafa i ha estat dedicat al Museu de Badalona. La seva edició és de mil cinc-cents exemplars.

Joan Ariza

«Dels dels sons» de Coloma Lleal i Galceran. Col·lecció «Els llibres del Litoral» número 2. Edició a cura de l'Àrea de Cultura, Joventut i Esports i el Gabinet Municipal de Mitjans de Comunicació de l'Ajuntament de Badalona i amb la col·laboració del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Disseny i maqueta de Pere Ruzafa. Muntatge i grafisme d'Assumpta Pujol. Serigrafia de Manuel Cutando i imprès a Salimba, i la portada com en els altres llibres d'aquesta col·lecció és de Josep Villaubí. Fem esment de tots aquests components de l'edició, perquè considerem que cada un d'ells i tots plegats, són ben dignes de menció, ja que contribueixen a donar prestància i categoria al continent de l'obra.

Joan Argenté, en el seu pròleg ens introdueix amb paraula sàvia pel camí «dels dels sons» i ens els fa més comprensibles. La poesia de Coloma Lleal però, d'una austeritat verbal corprenedora, de paraules netes i arrodonides com palets de riera, és d'una claredat total i diàfana.

Les quatre parts del llibre: Preludi.-Suite.-Cadència.-Final. Diria que són trossos de vida. De la seva i, exposada de viu en viu.

Vaig aprendre / el nom / dels set pecats / capitals / els divuit / secundaris / i els trenta-dos / de tercer grau.

... i malgrat tota la comoditat / que ens profetitzen / vells assenyats / sé de cert / que ara i sempre / i per tots els segles dels segles / necessitem per viure / aquesta petita lluita / sense crits ni plors / i aquesta espurna / de rebel·lia / a la punta de la sang.

La vida de viu en viu, la seva i la dels seus quan els sorges de l'ordre dictatorial van profanar la intimitat del domicili:

Teníem llibres
de poemes
llibres d'història
llibres

però ells
vingueren

teníem
la nostra intimitat
als calaixos
i retalls
del nostre món
i somnis personals
i nits tranquil·les
i esperances folles

però ells
vingueren

érem capaços
de deixar
la porta oberta
i riure
i de reprendre
el fil
usat
de velles converses
inacabables
aliens al timbre

però ells
vingueren

ells vingueren i
senyors de tot
escamparen per terra
la nostra història
i escarniren
i ultratjaren
i profanaren
allò que és nostre
i ens deixaren
després
només
la por.

I un fragment del poema dedicat a Miguel Hernández:

Et negaren l'amor / quan les bales manaven / xisclaven / Miguel / i tu continuaves pensant / en un ventre clar / i uns pits de doble lluna / i uns ulls negres / negríssims / tempesta d'oceans / ai si sabies / Miguel / que encara són ells / els qui manen / ai si veies / Miguel / el jou que ens aclapara.

«Camino / pel carrer de Mar / i us miro / angoixada.»

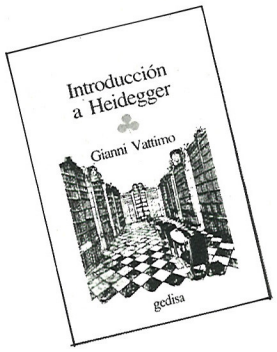
ALFA CONTACTE, de Josep Vilà i Teixidó, de la mateixa col·lecció i amb tots els mateixos ingredients de l'anterior. El volum conté tres llibres de poemes «Ventall per a un Estiu de Somnis» (guanyador del I Premi de Poesia Miquel Martí i Pol, que l'Ajuntament de Roda de Ter va convocar l'any 1985), «Data límit» que va obtenir una menció «ex aequo» en el Premi Bori i Fontestà, també l'any 1985 a les Festes Populars de Cultura Pompeu Fabra de Badalona. I el tercer, «Diàleg monocord».

Ha tingut cura del pròleg el poeta Màrius Sampere que, en donar-nos notícia de l'obra posterior que no figura en aquest llibre, ens diu: «la seva trajectòria estilística tendeix no al que un poeta es proposa, que sempre es fomenta en el coneixement, sinó al que la poesia demana de l'home: ser inventada de bell nou».

La poesia de Josep Vilà no desdiu de la que estan fornint les noves generacions de poetes que descobreixen els mots als diccionaris, i els apliquen, els col·loquen i els fan rimar. És evident que el nostre poeta coneix a bastament tota la mecànica de l'ofici, la perfecció del sonet, però com deia Joan Maragall: «la poesia tot just ha començat».

Poetes com Josep Vilà poden comptar-se amb els dits de la mà aquí a Badalona. Cal que continuï.

Publicacions

Gianni Vattimo
INTRODUCCIÓN A HEIDEGGER

Ed. Gedisa
183 pàgs.

Si el llibre *Foucault* de Deleuze —també de recent aparició— no es pot considerar com un llibre més sobre Michel Foucault sinó l'última obra de Gilles Deleuze, és a dir, d'una de les intel·ligències filosòfiques més espectaculars d'aquest segle; *Introducción a Heidegger* no s'ha de contemplar, tampoc, com un altre llibre sobre Heidegger, sinó com la darrera obra de Gianni Vattimo. ¿Qui és aquest Vattimo del qual es parla tant en els cercles filosòfics i intel·lectuals d'Europa? Vattimo és una de les figures més representatives de l'anomenada «Filosofia dèbil» que és el darrer corrent de pensament dels nostres dies. Aquest pensador que fa classes d'estètica a Torí, està aconseguint amb les seves obres una cosa inaudita: desplaçar el centre filosòfic europeu de França a Itàlia. Vattimo, deixeble de Gadamer, és un dels filòsofs que més ha especulat sobre el concepte de «diferència» inaugurat per Deleuze i Derrida i és per aquesta raó que s'ha configurat com un dels punts de referència obligatoris a l'hora d'esbrinar com es desenvolupa la filosofia post-estructuralista.

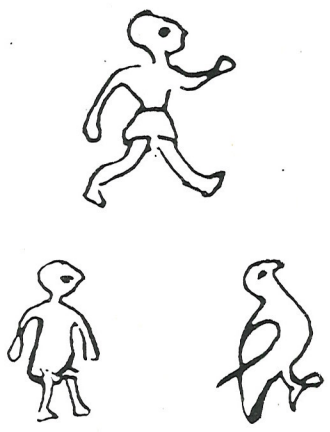
Martin Heidegger com, en el seu moment, Kant, Descartes o Nietzsche, ha estat un filòsof que ha renovat els plantejaments mantinguts fins a la seva irrupció en el camp del pensament occidental. Aquesta condició de «Revolucionari» de la filosofia, ha rodejat la seva obra d'un apassionament, ja sigui a favor o en contra, extraordinari; fins al punt que, avui, Heidegger no solament gaudeix d'una indiscutible vigència, sinó que, a més a més, és moda...

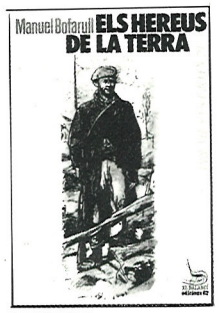
Vattimo, traductor a l'italià de l'obra del pensador alemany i introductor del seu pensament a Itàlia, ens dóna ara un llibre que ve a representar una formidable aportació per a aquells que creuen que ja és hora d'estudiar el gran filòsof des de posicions més severes i rigoroses, intentant clarificar i interpretar, a la vegada, el seu laberíntic pensament.

Vattimo apunta cap aquest objectiu i ens ofereix una anàlisi dels principals plantejaments heideggerians que hi ha implícits, d'una manera més o menys encoberta, en l'obra de l'autor de *Ser i Temps*.

Aquest llibre representa una introducció utilíssima al sistema filosòfic de Heidegger però és, també, una aportació personal i lúcida a la seva interpretació. Vattimo no ens presenta Heidegger: l'estudia. El llibre pot resultar accessible, fins i tot, per a aquells que no estiguin familiaritzats amb la complexitat del llenguatge metafísic.

La lectura d'aquesta obra és, doncs, una constant invitació a cercar en la seva totalitat el pensament de Martin Heidegger; imprescindible per a entendre la filosofia que es fa avui i, paral·lelament, constitueix una inestimable aportació per a tot aquell pensament que parteixi de la premissa —certa— que la filosofia és, abans que res, un intens treball amb el llenguatge. *Antoni Gual.*

MANUEL BOFARULL
ELS HEREUS DE LA TERRA

Premi St. Joan de novel·la (Caixa de Sabadell)
Ed. 62 — El Balancí
Barcelona, 1987. 221 pàgs.

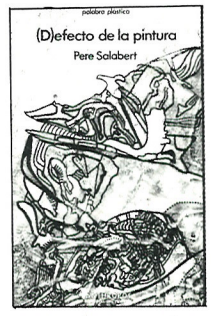
Un cop més la Fira del Llibre ha vist aparèixer publicacions d'autors badalonins. En aquesta ocasió es tracta de la novel·la guanyadora del Premi Sant Joan de Novel·la Catalana, atorgat el 30 d'octubre de l'any passat, obra de Manuel Bofarull.

L'autor va néixer a Badalona l'any 1923, però la seva residència fora de la ciutat i les seves arrels a la comarca del Penedès han afavorit una desvinculació progressiva de Manuel Bofarull, de la nostra ciutat.

Precisament l'arrelament a la comarca del Penedès ha estat l'origen de l'afecció de l'escriptor per la història d'aquesta zona, i ha publicat fins ara dos treballs sobre temes diversos de la història comarcal: *Una malaltia sospitosa (El còlera del Vendrell el 1911)* i *Don Joan Romagosa i Pros, un general del Penedès.*

En aquesta mateixa línia, Manuel Bofarull va escriure *Els hereus de la terra*, recuperant amb una rigorosa documentació històrica i afegint-hi valors literaris, la lluita del guerriller absolutista Joan Romagosa (1791-1834).

L'originalitat del relat rau en el narrador, coprotagonista i company de l'heroi, en la figura de Pau Nin i Manyer, un home del poble que parla amb un llenguatge planer de la vida i les facècies de Romagosa, que arribà a ser mariscal de camp i tinent general dels reials exèrcits de Catalunya fins que, traït per un dels seus ajudants, fou pres i afusellat a Igualada. *Sílvia Soler*

SALABERT, Pere
(D)efecto de la pintura

Anthropos Editorial del Hombre
Barcelona, 1985
494 pp. 20 × 13 cm.
Col. Palabra Plástica, núm. 5

Ludwig Wittgenstein formulava el 1922 el seu famós aforisme: «tot allò que pot ésser expressat, pot ser expressat clarament» (*Tractatus,* 4.116). Doncs bé, el llibre que ací comentem, escrit pel professor de semiòtica de la imatge de la Universitat de Barcelona i crític d'art, Pere Salabert, publicat per la molt estranya editorial Anthropos (institució privada lligada sens dubte als «(d)efectes» del medi universitari), es presenta com una transgressió conscient d'aquest saludable principi. L'obra concentra un munt d'anys d'investigació com a tesi doctoral i de desenvolupaments posteriors entorn del possible estatut per a una teoria semiològica de la pintura i de la «pràctica significant pictòrica» de dos artistes catalans, Armand Cardona Torrandell i Joan Hernández Pijuan, que han estat triats en un intent de defugir d'una estètica metafísica, tot concentrant quasi sempre la reflexió davant d'obres concretes, preses com a exemple de dues maneres oposades de practicar la pintura (l'estil dibuixístic, acumulatiu i pulsional del primer enfront del caràcter lacònic, matèric i pròpiament pictòric del segon). El text —tot sovint oscil·lant entre allò espès i opac de la intuïció i allò hiperesquemàtic i geomètric de la teoria, com l'obra dels dos artistes esmentats— apareix recorregut per un impuls. Es trac-

Publicacions

ta d'una recerca del coneixement, aplegada com les seqüències d'un muntatge cinematogràfic, obsessivament circular, tot cenyint-se a un procés dialèctic d'anàlisi i fragmentació, procurant esquivar el discurs erudit que presenta l'obra pictòrica com un «acabat», per tal d'atreure l'atenció sobre l'*escriptura*, entesa com allò manual del procediment artístic, la inscripció d'un creador en la matèria informe com a operació que atrau la mirada i empenta la interpretació, el sentit. L'anàlisi, que troba suport en tot un seguit de «postestructuralistes» francesos (Lyotard, Derrida, Kristeva, Rosolato...) i clàssics de la psicoanàlisi (Freud, Otto Rank) enquadra, doncs, aquesta producció de sentit com un *procés*, i es recargola en la consideració de les possibilitats de transcriure-ho linguísticament, del tall que hi ha entre un «parlar la pintura», asistemàtic i emmirallador i un «parlar *de* la pintura» o discurs objectivador i pròpiament verbal.

Es tracta d'un llibre difícil i complex, retòric, ric en suggeriments i paradoxes (el c(l)os, la matèria, la procreació, la identitat, els detalls, són temes de reflexió pregona), com una mena de negatiu fotogràfic d'allò que la pintura amaga mitjançant la seva acció figurativa: «Detrás de la imagen, de la palabra, de la máscara, nunca hay algo real. No hay nada. Lo que llamamos la «verdad» del discursear no es más que la piadosa cobertura textual de su verdadera y puntual ausencia. Simple *efecto* de su *defecto* o inexistencia» (p. 490). Una objecció, però. ¿La immersió en aquest «detrás de la imagen» no serà, potser tan sols un oblit de les regles del joc de la vida social i *per tant*, de la pràctica artística, és a dir, un pseudo-problema del llenguatge dels crítics i dels ingenus que els imiten, fàcilment soluble tot canviant la manera de mirar i de re-conèixer-se en els quadres? *Josep Maria Perlasia.*

Música

CLAUSTROFOBIA
«REPULSION (MUSICA PARA LOS DESHEREDADOS)»

(Justine)

No són precises les introduccions. *Repulsión* és un disc magistral i Claustrofobia el millor grup de Barcelona. En directe han provat sempre la seva qualitat, encara que els plàstics no estiguessin a l'alçada, a causa de la manca de mitjans. Però en aquest tercer *llarga durada* ens trobem, finalment, amb un enregistrament que els fa justícia.

«Repulsión» és una col·lecció d'onze magnífiques cançons enregistrades als estudis Aprilia de Barcelona (on El Ultimo de la Fila va enregistrar el seu *Enemigos de lo ajeno*), i això dóna a aquest treball una notable millora de so.

També han estat fonamentals les col·laboracions. D'una banda les de membres de coneguts grups de la ciutat i dels voltants, i per altre costat, les de dos músics estrangers. La més atractiva és, sens dubte, la de Robert Wyatt, que s'atreveix a cantar en castellà una de les cançons de Pedro Burruezo, *Tu traición*. No és la primera vegada que Wyatt canta en aquest idioma (recordem, entre altres, la seva versió del *Guantanamera*). Però tan destacada com la de Wyatt es la presència en el plàstic de l'exiliat de Costa d'Ivori, Aimé Loba, que posa la seva gran veu en diverses peces, a més de tocar les percussions africanes.

Col·laboracions de luxe per a un treball que compta amb meravelles com l'embruixadora *Carlove* o l'exòtica *Seppuku*; incursions en l'África més negra i primitiva (que no tenen res a envejar al darrer treball de Paul Simon, *Graceland*) com *Mama Winnie*; homenatges a la negritud de Nova York a la versió salvatge de la *Sex machine*, de James Brown; recorreguts pels sons del nordafricà a *Repulsión* i *Mis noches con Sherezade*; viatges a les entranyes gitanes de Pedro Burruezo amb *La sombra sabe*; declaracions d'intencions a ritme *pop* en *¡Algo en el amor tiene un sabor tan amargo!*; o el descens a la malenconia etílica sota el nom de *Velvet nights* (cançó de María José Peña, magnífica amb els seus cors). *JOSE ANTONIO PEREZ*

SENSO
Mar,95 08911Badalona. Tel.384 22 57